

OVOCNÁŘSKÉ DNY
66. ROČNÍK

16. a 17. ledna 2024

Kontrolní činnost SZPI v sektoru ovoce v roce 2023

Ing. Martin Klanica

ústřední ředitel Státní zemědělské a potravinářské inspekce

SZPI (2023)

- **Přes 560 zaměstnanců**
- **Přes 80 000 kontrolovaných osob** (prvovýrobci, výroba, velkoobchod, prodejci, dovozci, provozovny společného stravování)
- Ochrana zdraví a ekonomických zájmů spotřebitelů
- Vytváření rovného prostředí pro podnikání

Kontrolní činnost SZPI

Cíle

Bezpečnost potravin

Jakost potravin

Odhalování falšování, včetně dvojí kvality

Požadavky hygienického balíčku

Označování, včetně původu

Dokladová kontrola

Odhalování agresivních a klamavých obchodních praktik

Kontroly a správní řízení

2023 – 48 821 kontrol

- SZPI pravomocně v roce 2023 vydala 2971 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty ve správním řízení ve výši pokut přes 128 mil. Kč
- Delikty související s nevyhovující čerstvým ovocem byly součástí 89 pravomocných rozhodnutí s uloženými pokutami přes 38 mil. Kč (absorpce)

Legislativa

- Společná organizace trhu dle nařízení (EU) č. 1308/2013
- Nová legislativa
- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2429** ze dne 17. srpna 2023, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o obchodní normy pro odvětví ovoce a zeleniny, některé výrobky z ovoce a zeleniny a odvětví banánů, a **zrušuje** nařízení Komise (ES) č. 1666/1999 a **prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1333/2011**
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2430** ze dne 17. srpna 2023, kterým se stanoví pravidla pro kontroly dodržování obchodních norem pro odvětví ovoce a zeleniny, některých výrobků z ovoce a zeleniny a odvětví banánů
- **Tato nařízení se použijí ode dne 1. ledna 2025**

Zdroj:
<https://elska.ble.de>

Legislativa

Nařízení (EU) 2023/2429 - požadavky na uvádění na trh pro produkty odvětví ovoce a zeleniny, sušené ovoce, zralé banány

- V příloze obchodní normy pro OZ a banány na stupni propuštění do volného oběhu
- **Uvádění země původu u ovoce, zeleniny, zralých banánech, sušeném ovoci, rozinkách, sušených fíciích, skořápkových plodech a upravené čerstvého ovoce a zeleniny**
- Produkty k darování mají výjimku z označování
- Obchodní normy se nevyžadují u:
 - produktů ke zpracování či zkrmení
 - produktů prodávaných výrobcem přímo spotřebitelům
 - jedlých klíčků

Prováděcí nařízení (EU) 2023/2430 - kontroly dodržování obchodních norem včetně dovozu, osvědčení o shodě

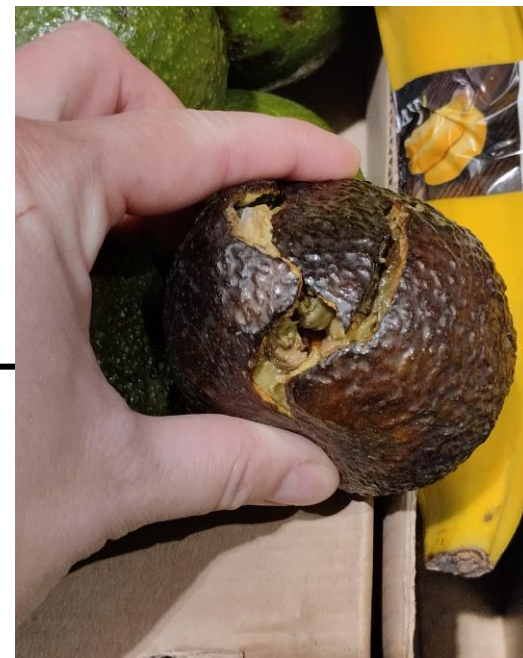
Kontrola ovoce

- Jakost, zralost, velikost, jednotnost
- Označování
- Hmotnost balení
- Sledovatelnost
- Cizorodé látky
- GMO

Podněty spotřebitelů

- 2023 – SZPI přijala cca 2100 podnětů spotřebitelů, asi 1/3 plně oprávněných
- Časté stížnosti na jakost a označování ovoce

Čerstvé ovoce

- Screeningové kontroly jakosti dle nař. (EU) č. 543/2011 (tisíce šarží)
2023
- 1039 kontrol (podezření na nevyhovující stav)
- Kontrola souladu na místě či laboratorní analýzou u **1792 šarží ovoce**
- **492 šarží** bylo vyhodnoceno jako nevyhovující legislativním požadavkům (27,5 %)

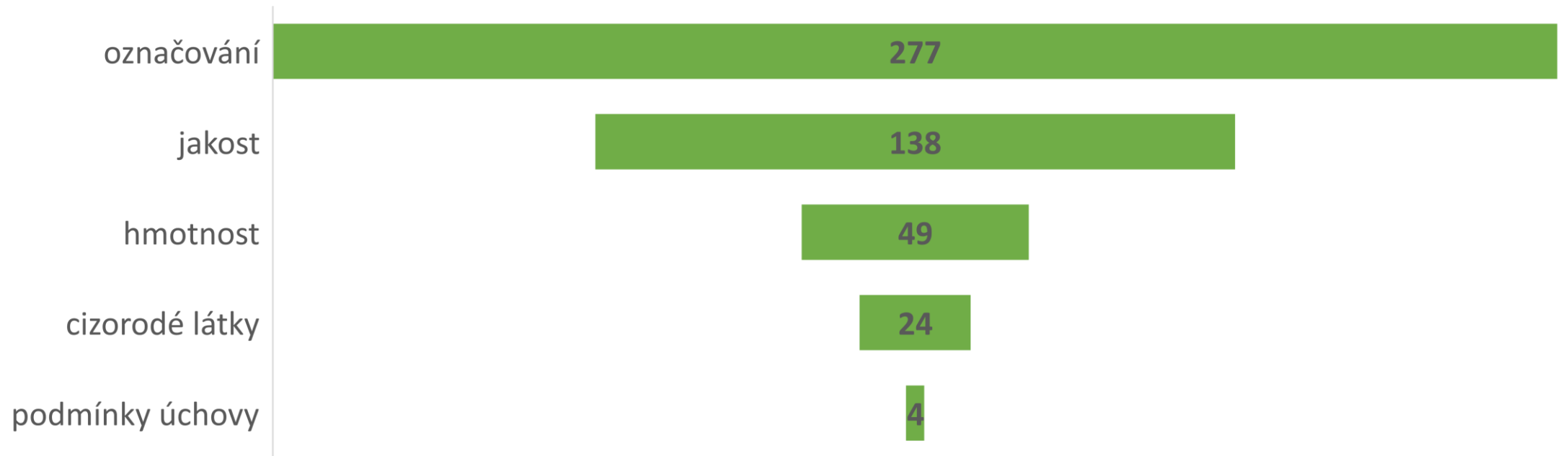

Kontrola čerstvého ovoce

Rok	Nevyhovující šarže
2018	18,6 %
2019	15,3 %
2020	21,5 %
2021	15,9 %
2022	23 %
2023	27,5 %

U českých výrobců nebyla zjištěna nevyhovující šarže ovoce!!

Nejvýznamnější neshody 2023

Laboratorní analýzy

- Laboratorní analýza ovoce – 2023 analyzováno 367 vzorků
 - rezidua přípravků na ochranu rostlin
 - další rozbory (těžké kovy, polychlorované bifenyly a dioxiny, cesium 134, mikrobiologie)
 - GMO

Rezidua přípravků na ochranu rostlin

- Národní referenční laboratoř SZPI v Praze pro oblast pesticidů v ovoci a zelenině
- Pesticidy - singlereziduální a multireziduální metody
- ovoce – stanovení 446 pesticidů
- **2023 - pesticidy** analyzovány u **335 šarží ovoce**
- **150 000** jednotlivých rozborů pesticidů
- **24 nevyhovujících šarží**

Nadlimitní rezidua pesticidů

- Avokádo – Keňa, chlorpyrifos
- Jahody – Německo, spinosad
- Broskve – Řecko, chlorpyrifos
- Hrozny – Řecko, flonicamid
- 2x citróny – Turecko, benzalkonium chlorid
- 2x grapefruit – Turecko, benzalkonium chlorid
- Mandarinky – Turecko, benzalkonium chlorid
- Pomelo – Čína, famoxadon

Nadlimitní rezidua pesticidů

- **4x longan – Kambodža**

(acephate, azoxystrobin, hexaconazole, imidacloprid, acetamiprid, difenoconazol)

- **8x liči – Kambodža**

(azoxystrobin, imidacloprid, lambda cyhalothrin, propiconazol, difenoconazol, chlorantraniliprol, quinalphos, permethrin, profenofos)

- **2x švestky – Kambodža**

(chlorpyrifos, dimethoat, profenofos)

Nadlimitní rezidua pesticidů

- Cílená kontrolní akce SZPI zaměřená na bezpečnost potravin z Kambodže ve spolupráci s Celním úřadem Praha – Ruzyně
- Překročení maximálního povoleného limitu pro přítomnost reziduí pesticidů v ovoci, zelenině a bylinkách
- Většinou výskyt více reziduí v jednom vzorku a v některých případech naměřené hodnoty překročily více než o řád limit stanovený právním předpisem
- **2023 - záchyt v 65 % kontrolovaných šarží**

Mimořádná kontrola sledovatelnosti jablek

- V termínu od **června 2023 do srpna 2023**
- Provedeno **99 kontrol u 25 kontrolovaných osob**
- Kontroly označování jablek v obchodních řetězcích, sledovatelnost u dodavatelů, v odbytových družstvech a u pěstitelů
- Podezření na vedlejší vstupy jablek jiné než české produkce, která je následně označena zemí původu ČR a dodávána do obchodních řetězců a související padělání průvodních dokladů s uvedením země původu ČR

Země původu:	Česká republika
Jakost	I.
Obsah	6,5 kg
Kalibr	75/80
LOT	2703

Mimořádná kontrola sledovatelnosti jablek

- **Bilanční kontroly** - porovnání množství jablek kontrolovanou osobou nakoupených a jablek dodaných odběrateli, resp. porovnání množství vypěstovaných jablek a jablek nakoupených s množstvím jablek dodávaných do obchodních družstvem nebo jiným odběratelům

Mimořádná kontrola sledovatelnosti jablek

- **Nevyhovující skutečnosti** konstatovány u **11 kontrol**
- Nejčastěji v maloobchodě nesoulad údajů vystavených v těsné blízkosti jablek pro konečné spotřebitele s etiketou, která je umístěna přímo na originálním přepravním obalu v maloobchodech
 - Penny Market s.r.o. (6 N kontrol), Albert Česká republika, s.r.o. (2 N kontroly), Tesco Stores ČR a.s. (1 N kontrola), BILLA, spol. s r.o. (1 N kontrola)
- V zemědělské prvovýrobě zjištěno neuvádění povinných informací v průvodních dokladech
- **Bilanční kontroly u pěstitelů a distributorů bez nevyhovění**

Ovoce a zelenina do škol

- Kontrola jakosti a označování ovoce, zeleniny a ovocných výrobků dodávaných do škol
- Předání SZIF - dotace na dodávky schváleným žadatelům
- 2023 – provedeno 38 kontrol
 - **1 nevyhovující dodávka pomerančů**
 - dodrženy požadavky na hmotnost ovoce a označování
 - laboratorní rozbor ovocných šťáv a protlaků ke stanovení přidaných cukrů vyhovující

Závěr

- Tuzemská produkce bez závad
- Priorita kontroly obchody, zejména obchodní řetězce
- Rezidua pesticidů
- Kontrola dovozu
- Komunikace výsledků úřední kontroly

Děkuji za pozornost

”

<https://www.szpi.gov.cz>

<https://www.potravinynaprawyri.cz>